

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

1000 София, бул. "Княз Дондуков" № 52 Телефон: (02) 98591 Факс: (02) 9870827

Изх.№ Дк-19-744
Дата, 22-12-09

ДО
БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ
НА ЗАЛОЖНИТЕ КЪЩИ
Бул."Ал.Стамболийски" № 32
Гр.София

Копие: **МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ**
ДИРЕКЦИЯ "ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА"

Копие: **ДИРЕКЦИЯ "ДЪРЖАВНО**
ЮРИСКОНСУЛТСТВО"
(на Ваш изх. № 15-00-70 от 03.11.2009 г.)

Копие: **ДИРЕКЦИЯ „ОУИ“**
ПРИ ЦУ НА НАП

Копие: **ТД на НАП гр.....**

Относно: Данъчно третиране по ЗДДС на предоставяне по занятие на парични заеми, обезпечени със залог върху движими вещи и продажба на заложена вещь от заложни къщи и регистриране на продажбите по реда на Наредба Н-18 за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства

Във връзка с многобройни запитвания от заложни къщи за данъчно третиране по ЗДДС на предоставяне по занятие на парични заеми, обезпечени със залог върху движими вещи и продажба на заложена вещь от заложни къщи и регистриране на продажбите по реда на Наредба Н-18 за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства, на основание чл. 10, ал.1, т.10 от Закона за националната агенция за приходите, изразявам следното становище:

1. Относно данъчното третиране по ЗДДС на доставките, извършвани от заложните къщи

1.1. Нормативна уредба съгласно Наредбата за дейността на заложните къщи

Законът за задълженията и договорите /ЗЗД/ урежда залога върху вещи в чл.чл. 149-161 като вид обезпечение на вземане. Съгласно чл. 159, ал.1 от ЗЗД кредиторът има право да се удовлетвори предпочитително от цената на заложената вещь чрез принудително изпълнение върху нея.

С Наредба за дейността на заложните къщи /Наредбата/, в сила от 27.02.2009 г./Обн. ДВ. бр.16 от 27 Февруари 2009г./ се определят условията и редът за предоставяне по занятие на парични заеми, обезпечени със залог върху движими вещи, и изискванията към лицата, които ги контролират.

Съгласно чл. 3 от Наредбата заложената къща е лице, което по занятие предоставя парични заеми, обезпечени със залог върху движими вещи. Заложната къща не може да извършва по занятие други търговски сделки, освен когато това е необходимо във връзка с осъществяването на дейността ѝ. Съгласно чл. 14, заложената къща сключва със заемателя договор, с който му предоставя паричен заем, обезпечен със залог върху движима вещь, а заемателят се задължава да върне заетата парична сума и да плати уговорените лихви и такси. Договорът между заложената къща и заемателя се сключва във формата на заложен билет. Съгласно чл.чл. 22- 24, ако задължението за връщане на заетата сума не бъде изпълнено в уговорения срок, заложената къща задържа заложената вещь за период 7 работни дни след настъпването на този срок. След изтичането на този срок заложената къща може да продаде сама заложената вещь, ако заложената ѝ цена е под 5000 лв., и да се удовлетвори предпочитателно от цената ѝ. Заложната къща не може да придобива собственост върху вещи, подлежащи на продажба по този ред. Правото на собственост върху заложената вещь преминава върху купувача от момента на продажбата. Съгласно чл. 27 с осъществяването на продажбата на заложената вещь се погасяват всички обезпечени с нея парични задължения на заемателя към заложената къща, дори ако общият им размер е по-голям от получената цена. Ако получената за вещица цена е по-голяма от обезпеченото с нея парично задължение и направените разходи за продажбата, заложената къща уведомява заемателя и в срок до 30 дни изплаща разликата на притежателя на заложенния билет.

1.2. Данъчно третиране по ЗДДС на продажбата на заложената вещь

Видно от цитираните нормативни текстове, заложенният кредитор – заложената къща не става собственик на заложената вещь. Заложната къща извършва продажбата от чуждо име за чужда сметка. При продажбата на заложената вещь от името и за сметка на залогодателя за заложените къщи не възниква задължение за начисляване на ДДС.

Обичайно получателите на парични заеми от заложените къщи, залогодатели по смисъла на Наредбата, са физически лица. Това е намерило отражение и в Наредбата - чл. 10 на същата, където залогодателите са идентифицирани с имена и ЕГН/ЛНЧ. Тези лица обикновено са данъчно незадължени лица. Същите, чрез залагане и последваща продажба от тяхно име на личните им, обичайно употребявани вещи, не осъществяват независима икономическа дейност по чл. 3 от ЗДДС. Продажбите на заложените вещи, извършвани от името на данъчно незадължените лица и за тяхна сметка са извън обхвата на ДДС и за тях ДДС не следва да се начислява.

В случай, че по изключение залогодател е данъчно задължено лице – физическо или юридическо, регистрирано по ЗДДС, за продажбата на заложената вещь от заложената къща залогодателят следва да издаде данъчен документ с начислен ДДС, като данните за купувача следва да получи от заложената къща, от задължително водения от същата регистър за извършените продажби по чл.11 от Наредбата.

Ако залогодател е данъчно задължено лице нерегистрирано по ЗДДС, продажбата на заложената вещь формира за него облагаем оборот за регистрация по ЗДДС и следва да се документира с фактура.

Заложната къща има право на предпочитателно удовлетворение от продажната цена на заложената вещь за дължимите и от залогодателя главница, лихви и такси. След извършване на продажбата се извършва прихващане между непогасените до момента на продажбата задължения на залогодателя към заложената къща срещу вземанията на същия за продажната цена на вещица. Това прихващане няма отношение към датата на възникване на данъчното събитие на доставката на финансовата услуга по предоставянето на заема, което възниква съгласно изложеното в т.1.3.2. на настоящото становище.

Когато при осъществяването на продажбата на заложената вещь получената за вещица цена е по-голяма от обезпеченото с нея парично задължение и направените разходи за продажбата, заложената къща следва на основание чл. 27, ал.2 от Наредбата да уведоми заемателя и в срок до 30 дни да изплати разликата на притежателя на заложенния билет. В тези случаи за документалното оформяне на изплатената сума от страна на заложената къща

следва да бъде издаден разходен касов ордер или друг аналогичен на него документ, от който да е видно изплащането на сумата на заемателя.

1.3. Данъчно третиране по ЗДДС на получаваните от заложените къщи лихви и такси

1.3.1. Характер на доставките

Съгласно чл. 46, ал.1, т.1 от ЗДДС отпускането на кредит срещу насрещна престация лихва е освободена доставка. **Отпускането на кредит, обезпечен със залог, срещу лихва, попада в хипотезата на чл. 46, ал. 1, т. 1 ЗДДС и представляват освободена доставка.**

Последователното тълкуване на приходната администрация е на едно по-широко съдържание на понятието “лихва”, като за “лихва” се счита освен уговореният лихвен процент, така и всички такси за управление и администриране на кредит/заема, комисионните възнаграждения и други подобни. Такъв характер има и еднократната такса, дължима при отпускане на заема.

Таксите за съхранение на заложените вещи представляват облагаеми доставки по чл. 12 от ЗДДС.

1.3.2. Данъчно събитие и изискуемост на данъка

Данъчното събитие при отпускане на заема възниква по силата на чл. 25, ал.2 от ЗДДС на датата, на която услугата е извършена. Услугата се счита за извършена на датата, на която възникват условията да бъде признат приходът от нея съгласно Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти /чл.12, ал. 1 от ППЗДДС/.

1.3.3. Данъчна основа

Данъчната основа на доставката /отпускането на заем, обезпечен със залог/ е насрещната престация на получателя – размерът на лихвата.

Данъчната основа на таксата за съхранението на заложените вещи е уговореното между страните за тази услуга възнаграждение.

1.3.4. Право на приспадане на данъчен кредит

В случай, че заложените къщи извършват само освободени доставки, за получените стоки и услуги същите нямат право на приспадане на данъчен кредит, съгласно чл. 71, ал.1, т.1 от ЗДДС.

В случай, че извършват освен освободените и облагаеми доставки – например услуги по съхранение на вещите, за заложените къщи е налице право на приспадане на частичен данъчен кредит за получените стоки и услуги, предназначени както за облагаемите, така и за освободените доставки, съгласно чл. 73 от ЗДДС.

1.3.5. Облагаем оборот

С разпоредбата на чл. 96, ал. 1 от ЗДДС се въвежда задължение за регистрация за целите на закона за всяко данъчно задължено лице с облагаем оборот 50 000 лв. или повече за период не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец.

Съгласно чл. 96, ал. 2 от ЗДДС облагаемия оборот за задължителна регистрация включва:

1. облагаеми доставки, включително облагаемите с нулева ставка;
2. доставки на финансови услуги по чл. 46;
3. доставки на застрахователни услуги по чл. 47.

В облагаемия оборот не се включват доставките по ал. 2, т. 2 и 3, когато не са свързани с основната дейност на лицето.

Предвид характера на дейността на заложените къщи - доставки на финансови услуги по чл. 46 от ЗДДС, и забраната в чл.3, ал.2 от Наредбата да извършват по занятие други търговски сделки, освен когато това е необходимо във връзка с осъществяването на

дейността им, следва да се приеме, че тези услуги са основна дейност на заложените къщи, поради което формират облагаем оборот за регистрация по ЗДДС.

Следва да се има предвид, че продажбите на заложените вещи не формират облагаем оборот на заложената къща.

1.3.6. Документиране на доставките

Доставките на финансовите услуги и другите услуги, свързани с дейността на заложените къщи се документират по реда на чл. 113 от ЗДДС с издаване на фактура за всяка извършена доставка. Следва да се има предвид, че когато получател по доставката е данъчно незадължено физическо лице, фактура може и да не се издава /чл.113, ал.3 от ЗДДС/.

2.Регистриране на продажбите на заложените вещи от заложените къщи по реда на Наредба Н-18 за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства

Наредба № Н-18 на Министерство на финансите от 13.12.2006 г. за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства (обн., ДВ, бр. 106/2006г., изм. бр.7/2007г., изм. бр.79/2007г., изм. бр.77/2009г.) регулира обществените отношения в България, свързани с използването на фискалните устройства (ФУ) от 2006 г.

Съгласно чл.118, ал.1 от Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС) всяко регистрирано и нерегистрирано по този закон лице е длъжно да регистрира и отчита извършените от него доставки/продажби в търговски обект чрез издаване на фискална касова бележка от фискално устройство, независимо дали е поискан друг данъчен документ, а получателят е длъжен да получи фискалната касова бележка и да я съхранява до напускане на обекта.

Наредба № Н-18/2006г., издадена на основание чл.118 от ЗДДС, регламентира прилагането на този член, както и условията, редът и начинът за одобряване на типа, за отмяна на типа, за въвеждане/извеждане във/от експлоатация, регистрация, отчитане и сервизно обслужване, експертизите и контролът на фискалните устройства (електронни касови апарати с фискална памет, фискални принтери и електронни системи с фискална памет за продажба на течни горива), техническите и функционалните изисквания към тях, редът и начинът за установяване на дистанционна връзка с НАП и за издаване на фискални касови бележки, както и минималните реквизити на фискалните касови бележки.

Съгласно чл.23, ал.1 от Наредбата за дейността на заложените къщи след изтичането на срока по чл. 22, ал. 1 от същата наредба заложената къща може да продаде сама заложената вещ, ако заложената ѝ цена е под 5000 лв., и да се удовлетвори предпочитателно от цената ѝ.

В съответствие със спецификата на дейността на заложените къщи при извършване на продажба на заложената вещ на купувача следва да се издаде документ за платената сума - фискална касова бележка при спазване реда и начина, определени в чл.29 от Наредба № Н-18/2006г. Съгласно чл.29, ал.3 от Наредба № Н-18/2006г. в случаите по чл.29, ал. 1, т. 2 ФУ се програмира така, че продажбите на залогодателя /по смисъла на Наредбата – доверителя/ да се регистрират като продажби в отделен департамент за всеки доверител, като департаментът посочва името на доверителя. Тъй като при заложените къщи залогодатели са произволен брой лица, програмиране на името на всяко лице е практически много трудно изпълнимо. Едно решение на този проблем е департаментът, в който се натрупват сумите от продажби на заложените вещи да бъде програмиран с обобщено наименование, например "ЗАЛОЖЕНА ВЕЩ". В този департамент да се регистрират всички продажби, извършени по реда на чл.23, ал.1 от Наредбата за дейността на заложените къщи. Обвързването на документа от ФУ с продажбата на конкретна вещ може да бъде постигнато като в регистъра по чл.23, ал.1 от Наредбата за дейността на заложените къщи, освен посочените в чл.23, ал.2

от цитираната наредба информация се добави индивидуалния номер на ФУ, както и номера, датата и часа на издаване на фискалната касова бележка.

Доставките на финансовите услуги и другите услуги, свързани с дейността на заложените къщи цитирани в настоящето писмо се документират по реда на чл. 118 от ЗДДС с издаване на фискална касова бележка за всяка извършена доставка. Съгласно чл.27 от Наредба № Н-18/2006г. регистрирането на доставките по данъчна група "А" или "Б" е в зависимост от характера на доставката, дефиниран в т.1.3.1 на настоящето писмо.

По въпроса, свързан с книгата за дневните финансови отчети и изискването за попълването им при извършване на операции "служебно изведени" и "служебно въведени" суми, нашето становище е, че разпоредбата на чл.33 от Наредба № Н-18/2006г. е достатъчно ясна и лесно приложима. В подкрепа на това се налага уточнението, че всички ФУ, одобрени след 1.01.2007 г. имат заложена и изпитана функционална възможност за автоматично извършване на операциите "служебно въведени" или "служебно изведени" суми.

**ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ ЗА
ПРИХОДИТЕ**

/КРАСИМИР СТЕФАНОВ/